

Müellif: Bursalı Mehmed Tâhir

Dergi: Sırât-ı Müstakîm

Tarih: 7 Ramazan 1329

Tasavvuf ve ahlâk ile fûnûn-ı mütenevviadan bâhis meşhûr ve matbû “Marifetnâme” ismindeki eser-i kıymetdârın müellif-i şehîri olup Erzurumludur. Sâhib-i tercümenin Erzurum’a nispeti peder-i âlîleri Şeyh Osmân Efendi’nin Hasan Kale’den Erzurum’a nakil ve hicretinden nâşîdir. Ulûm-ı âliyye ve ‘âliyeyi Erzurum fuzalâsından ahz ve tahsîl ettiği gibi zebân-ı Fârisî kavâid ve dakâyıkı da müfti-i belde meşâhîr-i ulemâdan hâzık Mehmed Efendi’den teallüm eyledi. İkmâl-i tahsîlden sonra mahzâ istikmâl-i feyz-i ulûm sâikasıyla ihtiyâr-ı seyâhat ettiği esnâda Siirt kurâsından Tillo’da neşr-i envâr-ı marifet eyleyen kibâr-ı meşâyih-i Kâdiriyye ve Nakşiyye’den ârif billâh Şeyh İsmâil Fakîrullâh’a teslîm-i inân-ı irâdet ve usûl-i tarîkat dâiresinde ve peygamber-pesendâne bir sûrette cehd ve himmet ve sarf-ı nakdîne-i gayretle mazhar-ı mertebe-i hilâfet olduğu gibi nâil-i sıhriyyet de oldu. Mürşid ve kayınpederlerinin irtihâlinden sonra bir taraftan telîf-i âsâr bir taraftan da müstersidîne talîm-i ezkâr ile dem-güzâr olup 1186 târîhinde âzim-i dârü’l-karâr oldu (kaddesallâhu sirrahu’l-azîz). Âsâr-ı ârifâne ve fâzılânelerinden yalnız “Marifetnâme” ile “Dîvân-ı İlâhiyât”ı matbûdur.

Âsâr-ı matbûalarının kısm-ı a‘zamı Türkçe, mütebâkîsi Arapça ve Farsça olup ber-vech-i âtîdir:

- 1- Marifetnâme
- 2- Dîvân-ı İlâhiyât
- 3- Tezkiretü’l-Ahbâb
- 4- Hısnü’l-Ârifîn
- 5- Kelimât-ı Fakîrullâh

(Hatt-ı dest-i âlîleriyle muharrer olan bu üç eser-i ârifâne (3,4,5) mahfûz-ı kütüphâne-i

- 20- Kenzü'l-Fütûh: Tasavvuf ve ahlâka dâir bir manzûmedir.
- 21- Urvetü'l-İslâm: Bir mukaddime, on beş bâb, bir hâtîme üzere mürettep Arabiyyu'l-ibâre bir eserdir.
- 22- Tertîbu'l-Ulûm: İlm-i delâlet, icmâl-i âlet, Kur'ân ve hat, fıkıh ve lügat, tarîf, nahiv, nazım, âdâb, meânî, beyân gibi ulûmdan bâhis manzûm bir eserdir.
- 23- Vuslatnâme: On esâstan bâhis Türkçe manzûm bir eserdir.
- 24- Şükürnâme: Türkçe bir manzûmedir.
- 25- İkbâlnâme: Türkçe manzûm risâle-i ahlâkiyyedir.
- 26- İlâhînâme
- 27- Manzûme-i Avâmil
- 28- A'mâl-i Felekiyye bi'r-Rub'î'l-Mucîb: Bir mukaddime, yirmi bâbtır.
- 29- İstihrâc-ı A'mâl-i Felekiyye: Oğluna hitâben yazılmış bir manzûme-i fenniyyedir.
- 30- Lügatçe: Elsine-i selâse lügâtını mübeyyindir.
- 31- Kavâid-i Fursiyye: Bir mukaddime, dört bâb, bir hâtîmedir.
- 32- Risâle-i Mir'ât-ı Kevneyn: Meşâyihden Mustafâ Fânî Efendi'ye hitâben yazılmış bir manzûme-i Arabiyye olup ehl-i bâtın ile ehl-i zâhirin ahvâlini muarriftir.
- 33- Ed'îye-i Me'sûre
- 34- Sülûk-i Nakşibendî
- 35- Tuhfetü'l-Kirâm
- 36- Nuhbetü'l-Kirâm

37- Ülfetü'l-Enâm

38- Hey'etü'l-İslâm

(Bu eserler (33-38) manzûr-ı âcizi olmamıştır. Fakat kendi tercüme-i hâllerini mübeyyin eserlerinde mezkûrdur.)

Mürşid-i âlî tebârlarının esâsen Üveysî oldukları Tezkiretü'l-Ahbâb'ta münderictir.

Mahdûm-ı âlîleri İsmâil Fehîm Efendi de erbâb-ı maâriften bir zâttır. Bir mukaddime, on beş fasıl, bir hâtîme üzere mürettep "Mi'yâru'l-Evkât" ismindeki eserlerinin bir nüshası Kütüphâne-i Hidîvî defterinde mukayyettir.

İlahiyât-ı ârifânelerinden:

Hakk şerleri hayr eyler

Ârif ânı seyr eyler

Zannetme ki gayr eyler

Mevlâ görelim neyler

Neylerse güzel eyler

Parçasının bâhusûs "Mevlâ görelim neyler..." nakarât-ı manîdârı ve vird-i zebân-ı ehl-i irfân ve hasbihâl-i sitem-dîdegândır.

Hazırlayan: Ahmet Tarık Tuncer

Editör: Furkan Yalçinkaya

Link: http://isamveri.org/pdfosm/D00125/1327_6/1327_6_156/1327_6_156_TAHIRM.pdf